

Iniciatives de difusió de qualitat a Internet dels museus i les col·leccions museogràfiques de Catalunya

[Versión castellana]

JOAN-ISIDRE BADELL

Doctorand de la Facultat de Biblioteconomia
i Documentació
Universitat de Barcelona
jibadell@gmail.com

MIQUEL TÉRMENS

Professor de la Facultat de Biblioteconomia
i Documentació
Universitat de Barcelona
termens@ub.edu

Resum

Objectius: analitzar la presència del patrimoni cultural català a Internet a través de la selecció d'experiències i iniciatives de qualitat. Es presenten els projectes del MNAC a l'Art Project de Google, el Padicat, Museus en línia, la Xarxa de Museus Locals, la Carta arqueològica de Barcelona, el CCCBLab, el portal dels Museus de Girona i el Viquiprojecte:ICUB.

Metodologia: s'han dut a terme diverses proves de consulta, cerca i visualització dels continguts dipositats i accessibles a Internet per determinar-ne l'eficiència, l'eficàcia i el funcionament correcte.

Resultats: es constata que hi ha una gran varietat en les solucions utilitzades pels museus per tenir presència a Internet i que varia en l'abast, el punt en què es posa el focus (la institució o la peça) i la complexitat tecnològica.

Abstract

Objectives: This paper determines how Catalan cultural heritage is presented on the Internet by examining a selection of quality websites including the projects of the Museu Nacional d'Art de Catalunya (National Museum of Art of Catalonia, MNAC) at Google's Art Project, the web archive Patrimoni Digital de Catalunya (Digital Heritage of Catalonia, PADICAT), the Government of Catalonia's Museus en línia (Online Museums), the Provincial Council of Barcelona's Xarxa de Museus Locals (Network of Local Museums, XML), Barcelona City Council's Carta arqueològica de Barcelona (Archaeological Map of Barcelona), the CCCBLab project at the Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (Barcelona Centre for Contemporary Culture, CCCB), the webpage Museus de Girona (Museums of Girona), and finally the project Viquiprojecte:ICUB, which was created by the Catalan language edition of Wikipedia and the Institut de Cultura de Barcelona (Institute of Culture of Barcelona, ICUB).

Methodology: The study assessed the effectiveness, adequacy and usability of the websites by testing the quality of the features enabling users to consult, browse and view content.

Results: It was observed that museums use a wide range of methods to establish their presence online and that their public reach, the focus they choose (institution or exhibit) and the technology they use all vary considerably.

1 Introducció

Els museus han deixat de ser un lloc que s'anava a visitar: l'era digital en què vivim, així com el futur que es preveu, els encaminen cap a unes altres realitats físiques, geogràfiques i temporals molt diferents de les conegudes fins ara, on s'obren noves oportunitats. Els canvis tecnològics s'han de convertir en l'avantatge competitiu principal dels museus. Un estudi recent de Dosdoce (Museos..., 2013) conclou que "El verdadero valor añadido que aporta Internet es el conocimiento directo del visitante de un museo y su comportamiento en el proceso de descubrimiento y consumo de cualquier contenido cultural.", que Hernando¹ ratifica en un ampli reportatge publicat al suplement cultural d'El País.

Això no obstant, la situació del sector dista ara molt de ser òptima. El **Mediamusea** (<http://mediamusea.com>) calcula que a Espanya dels més de 1.500 centres museístics públics i privats existents solament un 1,6 % utilitza aplicacions mòbils. Aquest percentatge correspon, bàsicament, amb alguna honorable excepció, als grans centres museístics. Pel que fa a les xarxes socials, arriba a la conclusió que els continguts incorporats en els murs dels perfils dels museus són massa "corporatius", tant en el to com en el contingut, i també ha detectat poca interacció entre les institucions i els seguidors.

La situació a Catalunya no és millor ni de bon tros. La incorporació de les TIC i de les xarxes socials ha estat molt lenta, com denunciava la professora Glòria Munilla el 2008, vistes més com a amenaça que com una oportunitat per millorar. Cèsar Carreras, coordinador del Grup de Recerca Òliba (Universitat Oberta de Catalunya), deia l'any 2005 que el web interactiu és el model de futur a seguir. Molt possiblement aquest web interactiu al qual feia referència sigui avui el que formen les xarxes socials. Alhora, la política de retallada pressupostària i crisi econòmica general afecta els projectes dels museus i la seva supervivència, i porta a la reorganització i al canvi d'enfocament d'alguns, com ara l'Arts Santa Mònica o a la cancel·lació d'exposicions i activitats. Això no obstant, si entremig es duen a terme grans inversions en centres concrets de Barcelona (el nou Museu de les Cultures del Món, la remodelació del Museu Marítim i el també nou Museu de Disseny DHUB), no és d'estranyar que aquests ingressos es puguin rebre amb polèmica des del mateix sector museístic.

En aquest panorama complex i difícil, els museus i les institucions culturals han de veure a Internet l'oportunitat d'obrir-se a nous reptes i projectes. Els museus i les institucions culturals no poden mantenir-se "al marge d'aquesta transformació que està afectant directament el consum de productes culturals i, per tant, l'accés a l'art i a la cultura des de qualsevol perspectiva" (Museos..., 2013).

Aquest treball vol participar en el debat esmentat, analitzant alguns projectes i iniciatives de difusió del patrimoni cultural de Catalunya a Internet. Els museus i les col·leccions museogràfiques de Catalunya tenen un gran valor patrimonial, històric i cultural; ningú en té cap dubte. Però, hi són els museus catalans a Internet? I què posen a disposició del públic internauta? Aquestes dues han estat les preguntes bàsiques que han guiat aquest treball.

A continuació presentem algunes de les iniciatives que al nostre parer responen a criteris de qualitat i d'impacte mediàtic. Hem seleccionat les que: a) tenen ja una experiència en el temps, o b) són de gran actualitat i incorporen alguna singularitat tècnica o de qualitat de contingut, o c) tenen un gran impacte en els mitjans o són molt conegudes per la societat. Avancem que es tracta d'una mostra reduïda i que, per tant, els resultats no sempre es poden extrapolar i també que hi ha altres iniciatives de qualitat, que caldria estudiar en el futur.

2 Metodologia

L'estudi dels projectes que presentem en l'article s'ha dut a terme durant els primers sis mesos de l'any 2013.

La pauta seguida ha estat la revisió del lloc web, més concretament: la quantitat d'objectes disponibles a Internet; l'existència d'un motor de cerca i/o sistema de navegació; les opcions de cerca: simple i avançada; la interfície de consulta i de resultats; les opcions de visualització i de descàrrega; l'existència d'altres materials disponibles, i de novetats o singularitats particulars de cada projecte. Per a cada projecte s'han fet comprovacions i pràctiques de cerca concretes.

En primer lloc, per analitzar la participació del **Museu Nacional d'Art de Catalunya** (<http://www.mnac.cat/index.jsp?lan=001>) (MNAC) en l'**Art Project** (<http://www.google.com/culturalinstitute/project/art-project>) s'han seguit les notícies de premsa i el web del mateix centre i de Google. També s'han dut a terme diverses proves de cerca i visualització de les obres incorporades durant l'abril de 2013, especialment de les dipositades pel MNAC, però també d'altres centres. S'han visionat part dels vídeos incorporats, s'han fet cerques en l'"explora i descobreix" i amb l'Street View de Google.

En segon lloc, el projecte **Museus en línia** (<http://museusenlinia.gencat.cat/>) s'ha estudiat durant els mesos de febrer i març de 2013.

En tercer lloc, la tasca d'anàlisi del **Padicat** (<http://www.padicat.cat/>) ha consistit en diverses proves de cerca, el funcionament del cercador, la pàgina de resultats i els continguts recopilats en el projecte el mes de maig de 2013.

En quart lloc, s'ha fet el seguiment durant el mes de juny de 2013 d'**El Museu més gran de Catalunya** (<http://www.diba.es/opc/museuslocals>) , visitant els webs dels museus recollits.

Finalment, s'ha inclòs un apartat dedicat a altres projectes que considerem interessants: **Viquiprojecte:ICUB** (<http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:ICUB>) , la **Carta arqueològica de Barcelona** (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/>) , el **CCCB Lab** (<http://blogs.cccb.org/lab/>) (Centre de Cultura Contemporània de Barcelona) i els Museus de Girona, **Giromus** (<http://giromus.cat/>) .

3 Experiències

3.1 Art Project i el MNAC

El MNAC és l'únic museu català, de moment, que participa en l'**Art Project** (<http://www.google.com/culturalinstitute/about/artproject>) de Google (vegeu el gràfic 1). A Espanya hi participen més de 30 museus i en l'àmbit internacional més de 250. El projecte té detractors i, de moment, el Prado i el Louvre no en volen formar part, i hi ha veus crítiques que hi citen inconvenients: no s'abasta la col·lecció completa dels museus i l'experiència de visita virtual tampoc és completa del tot, a més d'algunes mancances tècniques, segons escriu Sooke.²

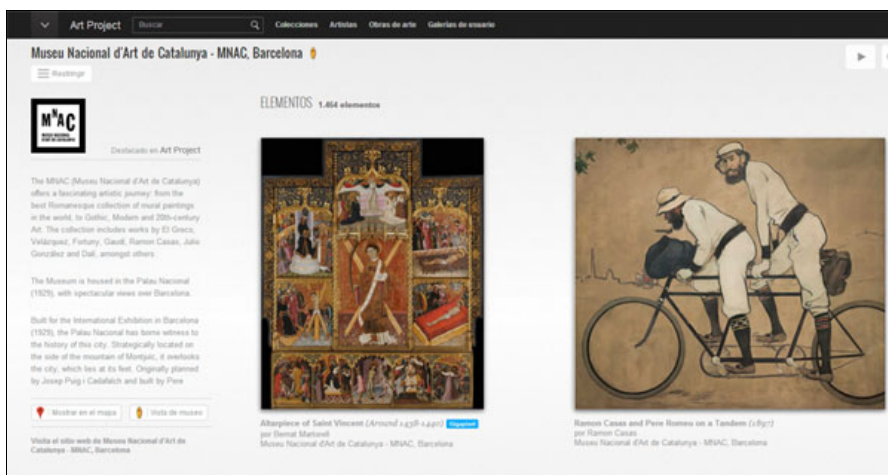
L'Art Project permet fer una visita virtual completa al Palau Nacional, seu del MNAC, en panoràmica de 360 ° a l'interior de les sales, inclosa la Sala Oval, i una navegació còmoda per tot el Museu amb l'Street View. El fons disponible és d'unes 1.500 obres de la col·lecció, digitalitzades en alta resolució i ubicades en el seu espai físic real. S'ha incorporat un bon nombre de vídeos amb informació complementària a l'observació de les obres, i explicacions adaptades per a persones amb discapacitat auditiva. La col·lecció que el MNAC ha posat disponible a la Xarxa és realment de gran valor i qualitat. S'hi poden contemplar obres representatives de totes les èpoques i estils de què el Museu té fons: del gòtic a l'art del segle xx, incloent-hi obres d'El Greco, Velázquez, Casas i Gaudí, entre altres autors destacats.

Gràfic 1. Captura de pantalla de la pàgina principal del MNAC a l'Art Project de Google

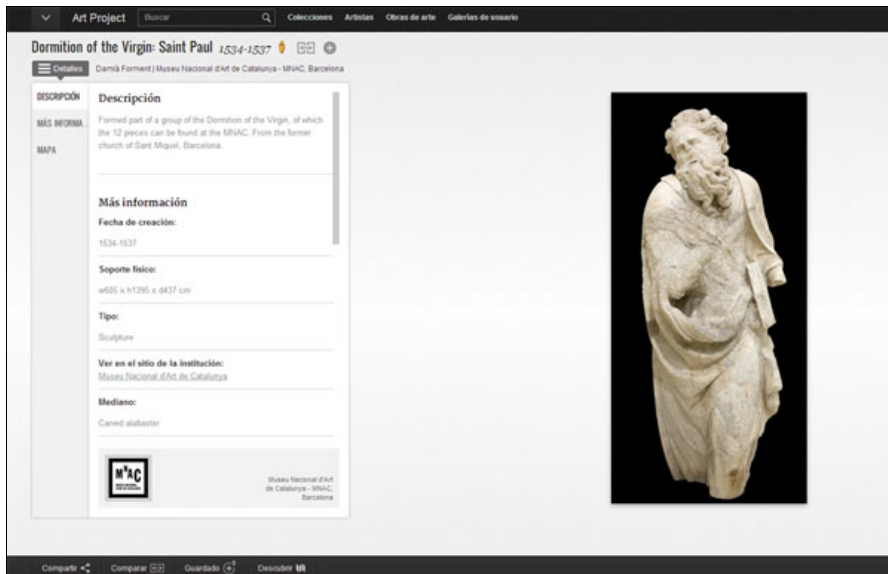
L'ús de les imatges és espectacular gràcies a la qualitat i a l'ús del zoom, que permet visualitzar primers plans amb gran detall d'exactitud. La càrrega és ràpida, i es pot passar amb un clic de visitar la planta baixa de l'edifici a la primera, sempre acompanyat d'un plànol esquemàtic, que es pot ocultar, que indica en tot moment la posició exacta on s'és. Amb un altre clic és possible compartir l'experiència amb els contactes i les amistats que el visitant tingui a Facebook, Twitter o Google+. Les obres presentades disposen d'una fitxa informativa amb la descripció, les característiques, les mides, el tipus d'obra, etc. (vegeu el gràfic 2).

Gràfic 2. Captura de pantalla d'una fitxa descriptiva del MNAC

Som del parer que l'Art Project té més avantatges que inconvenients. És cert que no disposa de les col·leccions completes, bàsicament per temes de drets d'autor, però posa a l'abast de tothom els fons museístics d'arreu del món de forma gratuïta i amb gran qualitat de resolució. Les

possibilitats d'ús i de difusió són enormes. Per exemple, hem localitzat diverses iniciatives educatives, entre les quals destaca el blog **TotemGuard: recursos TIC para profesores**

(<http://www.totemguard.com/aulatotem/>) , que ha elaborat un dossier amb 10 activitats educatives aprofitant la plataforma de Google: 1. Acostar l'art als alumnes més joves, 2. Crear una exhibició pròpia, 3. Crear un jeroglífic amb les obres, 4. Endevinar un quadre a partir d'una seqüència d'imatges, 5. Trobar un quadre a partir d'unes pistes, 6. Assumir el rol de crític d'art, 7. Submergir-se dins d'un quadre, 8. Comparar i classificar diferents pintors i estils, 9. Reproduir una obra d'art i 10. Fer una expedició de ciències naturals. I tot des de l'aula o des de casa.

A manera de resum podem citar els avantatges i inconvenients del projecte següents:

Avantatges:

- Es poden veure fins i tot els traços d'un quadre.
- Inclou alguns dels museus més importants del món.
- Disposa de l'opció de guardar la pròpia col·lecció de l'usuari.
- Inclou pintures, fotografies i escultures.
- Inclou informació sobre les obres i els autors en fitxa i/o en suports audiovisuals.

Inconvenients:

- No abasta les col·leccions completes.
- La visita virtual en general no és completa.

3.2 Museus en línia

L'objectiu principal del projecte del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, **Museus en línia** (<http://museusenlinia.gencat.cat/>) , és posar a disposició del públic la informació que els museus catalans han anat generant al llarg de la seva trajectòria. Com s'afirma en el web, amb això es facilitarà l'"obertura i aportació dels usuaris i l'intercanvi de dades entre institucions i entre investigadors". Dit d'una altra manera, ser present i interactuar en les xarxes socials i Internet.

L'origen tècnic el tenim l'any 1992, en què es va crear el programa informàtic de tractament documental DAC (Documentació Assistida de Col·leccions) que possibilitava la gestió unificada de la informació. Prèviament, des del 1982 amb la publicació del manual Sistema de documentació de museus, es van establir les bases i la sistematització dels processos de documentació que van permetre implantar el DAC i anys més tard, concretament el 2004, el nou sistema de gestió informàtic, el MuseumPlus. En aquests moments, el projecte Museus en línia utilitza la segona versió d'aquest programa, que ha fet possible l'accés a una part important de la documentació i de les col·leccions a Internet dels museus catalans. Actualment 42 museus formen part del Museus, dels 107 previstos i que s'hi aniran incorporant lentament.

El conjunt que formen els 42 museus participants és molt diferent quant a titularitat, tipologia, grandària, etc., i això fa que el projecte sigui una mica heterogeni. A tall d'exemple, hi podem trobar grans institucions, com ara el Museu Nacional de Catalunya; museus comarcals, com el Museu Comarcal de Cervera; de locals, per exemple, el Museu de Badalona i el de Gavà; de ciència, com el Museu de la Ciència i la Tecnologia de

Terrassa; d'art, com ara el Museu d'Art Modern de Tarragona, i d'altres tipus, per exemple, l'Episcopal de Vic, el Museu de Montserrat i el Marítim de Barcelona. Els continguts i les col·leccions disponibles, poden ser molt diverses segons cada institució; així, per exemple, el Museu Marítim de Barcelona ha posat a l'abast més de 6.000 objectes i el Museu Municipal de Montmeló només 186. No obstant això, aquesta mateixa manca d'heterogeneïtat fa que el projecte en conjunt esdevingui d'una riquesa extraordinària.

El cercador funciona correctament. Es poden fer cerques avançades (vegeu el gràfic 3) per nom de la institució, nom de l'objecte, autor, categoria, tema, iconografia, jaciment trobat, etc.

Gràfic 3. Captura de pantalla de la cerca avançada

Cada obra disponible a Internet va acompanyada d'una fitxa informativa amb les dades i característiques principals segons la tipologia de l'obra (vegeu els gràfics 4 i 5) com ara nom, autor, mides, marca, material, tècnica d'elaboració, inscripció, número de registre, entre d'altres, a més d'un resum descriptiu molt ben elaborat i una fotografia de bona qualitat.

Gràfic 4. Resultat d'una cerca amb la fitxa informativa. Museu Marítim de Barcelona

Gràfic 5. Resultat d'una cerca amb la fitxa informativa. Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí

Cal esperar que el projecte anirà guanyant riquesa i qualitat a mesura que les institucions participants amplien el nombre d'obres i s'hi incorporin la resta d'institucions compromeses. Un aspecte negatiu ha estat descobrir errors en les adreces web dels museus que apareixen en el directori del Departament de Cultura, fet que dona una mala impressió de manca d'actualització.

3.3 Padicat

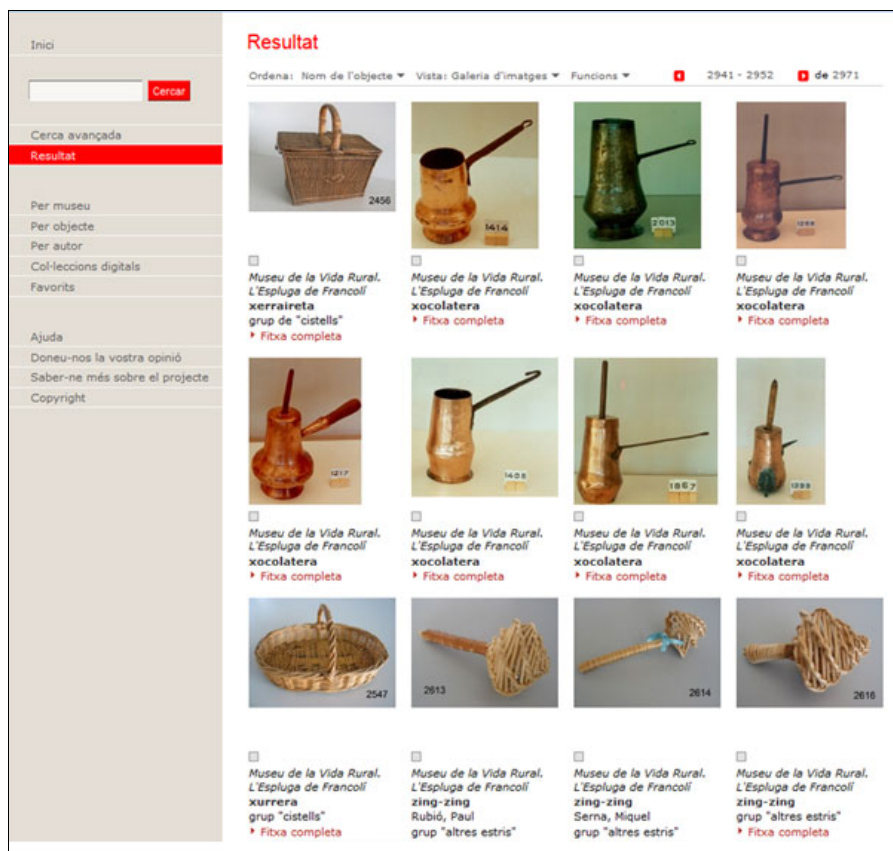
El **Padicat** (<http://www.padicat.cat/>) és un projecte de conservació i difusió del patrimoni digital de Catalunya coordinat per la Biblioteca de Catalunya amb la col·laboració tecnològica del Centre de Serveis Científics i Acadèmics de Catalunya (CESCA). Actualment unes 600 entitats catalanes de tot tipus han signat el conveni de cooperació per preservar el seu patrimoni digital. Tècnicament, el Padicat el sustenten una sèrie d'eines de programari que permeten la captura i la indexació de pàgines web, així com l'emmagatzematge i la consulta a llarg termini (Llueca, 2010, 2011). A més de captures regulars dels webs seleccionats, el Padicat també fa captures sistemàtiques sobre temes destacats com ara les eleccions. Un d'aquests temes monogràfics ha estat Museus de Catalunya, amb la captura de 1.523 webs i 2.146.133 fitxers.

Aquest buidatge s'ha fet de les col·leccions i museus que són titularitat de la Generalitat de Catalunya, de les quatre diputacions catalanes, dels patronats de turisme dels consells comarcals, dels webs municipals i dels de museus de titularitat privada. El monogràfic ofereix una fitxa informativa del museu en què s'incorpora el web institucional, si en té. El llistat s'ha organitzat alfabèticament i geogràficament per municipis, comarques i províncies.

Els camps del cercador, entre d'altres, són nom del museu, municipi, etc., ordenats alfabèticament i per categories i subcategories; per exemple: ciència i tecnologia, empresa, cultura, salut, esports,

etc. També es pot fer una cerca avançada dels llocs web (vegeu el gràfic 6).

Gràfic 6. Captura de pantalla de la cerca avançada

En el gràfic 7 es pot observar la informació que s'obté: l'adreça web amb l'enllaç directe, un resum breu del fons de la institució, la categorització, les etiquetes de metadades, la data de captura del web i l'arxiu amb l'enllaç per consultar-se.

Gràfic 7. Resultat d'una cerca. Museu Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu

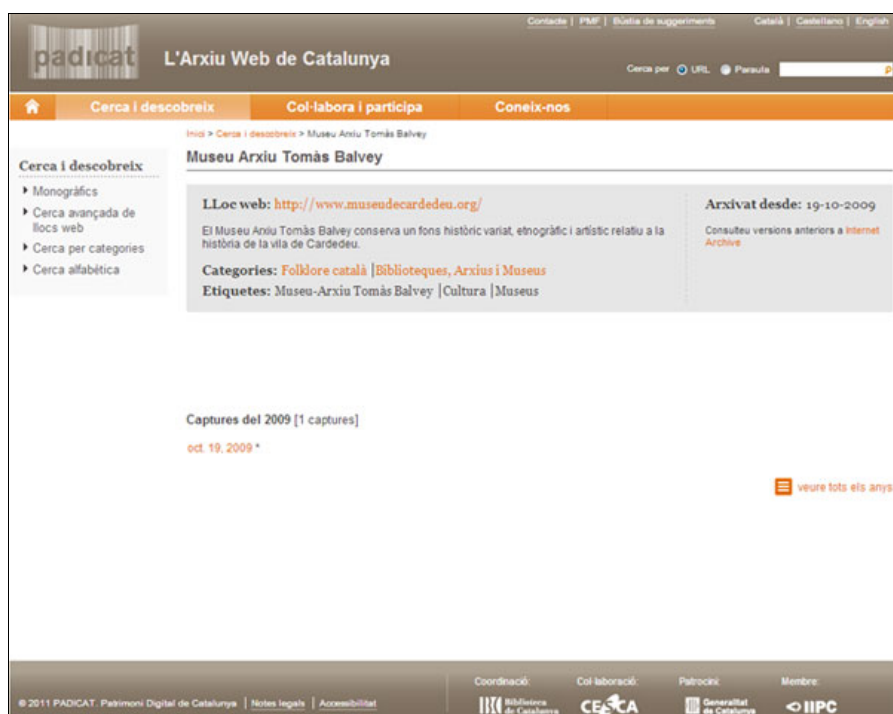
Totes les proves de cerca que hem fet han funcionat correctament amb temps de visualització i descarrega òptims. La majoria dels enllaços provats han funcionat sense errors.

Ens trobem davant, doncs, d'un projecte estratègic de summa importància per al patrimoni web de Catalunya.

Es tracta d'un projecte estratègic per preservar a llarg termini el web català, però des del punt de vista d'aquest article també és important ja que és un portal en què és possible cercar i consultar de forma integrada una bona part dels continguts que els museus catalans tenen a la Xarxa. Aquesta integració pot facilitar el descobriment de recursos sobre un mateix tema però dispersos en institucions diverses. Tampoc es pot menystenir la millora en visibilitat internacional que pot proporcionar un portal com el Padicat.

3.4 Xarxa de Museus Locals (XML)

El Museu més gran de Catalunya

(http://www.diba.cat/web/opc/default_xml) , com s'autoanomena el projecte de la Diputació de Barcelona, és el portal que dóna accés a

diversa informació de la Xarxa de Museus Locals de la província de Barcelona.

Es pot accedir a les activitats dels museus en un clic des de la icona del projecte (vegeu el gràfic 8), des del web de la Diputació de Barcelona o des del mapa web de les institucions adherides.

L'arquitectura web del portal és força confusa, però bàsicament es disposa de dues vies d'entrada: una exploració per mitjans gràfics anomenada visita virtual (si bé es troba molt lluny de ser-ho, ja que es tracta d'un recull d'algunes fotografies de cada museu) o la utilització d'un cercador, que funciona adequadament, però que presenta una interfície de consulta i de resultats gràficament molt pobre (vegeu el gràfic 8): excessivament senzilla i poc amigable.

Gràfic 8. Captura de pantalla de la interfície de consulta

Permet cercar per museu, municipi, tipus d'activitats, dates i, fins i tot, les activitats que són gratuïtes. Dels museus, ofereix una fitxa informativa bàsica amb les dades de contacte, adreça web, horari, etc.

Del projecte destaquen les iniciatives d'exposicions itinerants, una excel·lent forma d'aprofitar recursos i serveis.

En definitiva, estem davant d'un portal que facilita el coneixement dels museus de la

província de Barcelona i de les seves activitats, però de cap manera dels fons, en no permetre navegar per les col·leccions o descobrir peces determinades. Tècnicament es pot dir que ens trobem davant d'un directori clàssic de recursos (el concepte de fitxa hi és molt present), però amb una explotació baixa de les característiques gràfiques i hipertextuals que avui en dia cal esperar d'un web d'aquest tipus.

3.5 Altres projectes

Finalment, es ressenyen de forma breu altres projectes que, a tall d'exemple, mostren algunes de les activitats variades que els museus porten a terme a Internet.

Primerament, la **Viquipèdia** (<http://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>) és un projecte obert i col·laboratiu, del qual els museus catalans formen part d'una manera ben activa. Destaquem el **Viquiprojecte:ICUB** (<http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:ICUB>) de l'Ajuntament de Barcelona, creat per donar a conèixer el contingut i la tasca dels 15 museus municipals de la ciutat de Barcelona. La iniciativa forma part d'un projecte internacional de la mateixa Viquipèdia, en el qual també participen el Museu Picasso i la Biblioteca Pública Arús. El Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), per la seva part, va incorporar un viquipedista resident l'any 2012 amb l'objectiu de fer més internacional i present el Museu a les xarxes socials, perquè, amb paraules del seu director Pepe Serra,³ "el Museu té l'obligació de contextualitzar la seva col·lecció, fer-la més social i relacionar-la amb la d'altres centres, donant visibilitat i retornant a la societat el coneixement que es genera dins de la institució".

Segonament, la **Carta arqueològica de Barcelona** (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/>) és una iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona que permet consultar la història i el patrimoni arqueològic de la ciutat. Tota la informació i documentació es troba disponible en línia via web. Es poden consultar un total de més de 3.000 llocs d'interès de la ciutat, entre els més destacats dels quals es troba conèixer el subsòl i el patrimoni construït en un marc cronològic que comprèn des de la prehistòria fins a la Guerra Civil espanyola. Es poden visualitzar, d'una banda, el mapa de carrers, en visió satèl·lit, i, de l'altra, la guia i parcel·lació de Barcelona, amb l'Street View de Google.

Tercerament, el **Giromus** (<http://giromus.cat/>) és el portal dels museus de la província de Girona i inclou col·leccions particulars visitables, parcs de biologia animal i jardins botànics. Hi trobem, ordenats per municipi i comarca, els 175 museus; també es poden cercar segons diverses temàtiques: alimentació, arqueologia, art, pessebres, escultura, etc. El projecte ofereix una fitxa informativa de cada museu amb les dades de contacte, l'agenda d'activitats i un apartat educatiu dedicat a les escoles. El projecte el manté i sustenta l'Associació Cultural i Divulgativa Gironina.

Per acabar, el **CCCBLab** (<http://blogs.cccb.org/lab/>) del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) és una iniciativa d'innovació i avantguarda en tecnologia, evolució dels espais web, exposicions virtuals i aplicacions per a mòbils. De la mateixa manera que el CCCB no és un museu, però juga amb el llenguatge dels museus, el CCCBLab ha esdevingut un referent en l'aposta per integrar els avenços en la investigació en les institucions culturals. Disposa d'una amplíssima documentació, recursos web, enllaços i material audiovisual d'alta qualitat.

4 Conclusions

L'estudi ha comprovat que les col·leccions museogràfiques de Catalunya són a Internet. Sense intentar ser exhaustius, hem vist que hi ha nombroses iniciatives, d'orientació i abast diferents, que mostren l'atenció que la Xarxa mereix dels museus.

Els casos estudiats mostren un panorama variat de solucions i d'aproximacions de la presència dels museus a Internet. El sistema de museus català és un sistema atomitzat, amb un gran nombre d'institucions escampades pel territori i amb una capacitat pressupostària i d'atracció de visitants desigual. Aquestes característiques es poden reconèixer fàcilment en les solucions donades per estar a Internet. Per una banda, veiem que les institucions més grans no tenen problemes a l'hora d'adoptar les solucions més avançades disponibles a escala internacional, ja sigui sota el patrocini de gegants com ara Google (Art Project) o ja sigui afegint-se a projectes col·laboratius internacionals com la Viquipèdia (Viquiprojecte:ICUB). Per l'altra, en les institucions més petites, ens trobem amb projectes que aposten per l'agregació, per crear portals que facilitin la localització i l'accés a les col·leccions menys conegudes, com fan la Xarxa de Museus Locals o el Giromus. També hem detectat que els diferents projectes a vegades dubten sobre quin ha de ser el seu centre d'atenció, si la institució, seguint el model tradicional del museu edifici, o si la peça museística, que pot tenir una rellevància i una presència a Internet gairebé independents.

Tecnològicament, les diferències també es donen, ja que conviuen solucions simples, com ara la de la fitxa de directori (Xarxa de Museus Locals, Giromus), amb d'altres que aposten per l'espectacularitat dels entorns virtuals (Art Project, Carta arqueològica de Barcelona). També contrasten els projectes que exigeixen disposar d'una gran plataforma tecnològica al darrere (Padicat) amb les basades en solucions estàndards (Giromus) o fins i tot gratuïtes (Viquiprojecte:ICUB).

El camí per seguir evolucionant és llarg. Així mateix, és forta la pressió per renovar-se i oferir una imatge de modernitat. En aquest sentit, sembla important que la presència dels museus a Internet es vagi renovant segons les tendències més modernes perquè aquesta presència sigui un motor que ajudi a rendibilitzar els museus i en cap cas un exemple més de la decadència d'alguns.

Notes

¹ Hernando, Silvia (2013). "El futuro del futuro de los museos: los centros se vuelcan en las redes para enfrentar los retos de la sociedad conectada". El País. 28/03/2013. <http://cultura.elpais.com/cultura/2013/03/28/actualidad/1364498055_819653.html (<http://cultura.elpais.com/cultura/2013/03/28/actualidad/1364498055_819653.html) >. [Consulta: 07/10/2013].

² Sooke, Alastair (2011). "The problem with Google's Art project". The Telegraph. 1/02/2011. <<http://www.telegraph.co.uk/culture/art/art-news/8296251/The-problem-with-Google-Art-Project.html> (<<http://www.telegraph.co.uk/culture/art/art-news/8296251/The-problem-with-Google-Art-Project.html>) >. [Consulta: 07/10/2013].

³ Serra, Pepe (2012). "El MNAC tindrà un viquipedista resident". Nació Digital, 24/05/2012. <<http://www.naciodigital.cat/noticia/43230/mnac/tindra/viquipedista/resident> (<<http://www.naciodigital.cat/noticia/43230/mnac/tindra/viquipedista/resident>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Bibliografia

Badell, Joan-Isidre (2011). Museus de Catalunya i web 2.0: estudi de casos. Dipòsit digital Universitat de Barcelona. <<http://hdl.handle.net/2445/15182> (<<http://hdl.handle.net/2445/15182>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Badell, Joan-Isidre; Rovira, Cristòfol (2010). "Visibilidad de las sedes web de los museos de Cataluña". Revista española de documentación científica, núm. 33, vol. 4, p. 531-552.

Carreras, Cèsar (2005). El estudio sobre el impacto de las nuevas tecnologías en el público de los museos. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya. Grup de Recerca Òliba.

Carreras, Cèsar (2005). Museos enredados. Nuevos dilemas, nuevos horizontes en Internet. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya. Grup de Recerca Òliba.

Llueca, Ciro et al. (2010). "CAT (Curator Archiving Tools): improving access to web archives". <<http://www.recercat.net/> (<<http://www.recercat.net/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Llueca, Ciro et al. (2011). "El Padicat: l'experiència catalana en l'arxiu d'Internet". Lligall, núm. 31. També disponible a: <<http://eprints.rclis.org/16246/> (<<http://eprints.rclis.org/16246/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Mediamusea (2013). <<http://mediamusea.com/> (<<http://mediamusea.com/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Monistrol, Ricard; Codina, Lluís; Rovira, Cristòfol (2006). "Sitios web de museos de Cataluña: análisis y propuesta de evaluación". Hipertext.net, núm. 4, vol.1.

Munilla, Glòria (2008). "Patrimoni i WWW: instruments i estratègies de creació i dinamització del Patrimoni mitjançant les TIC". I Jornada Difusió Cultural i World Wide Web, 9 d'octubre.

Los museos en la era digital (2013). Estudio de Dosdoce. <<http://www.dosdoce.com/articulo/estudios/3820/museos-en-la-era-digital/> (<<http://www.dosdoce.com/articulo/estudios/3820/museos-en-la-era-digital/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Roseras Carcedo, Elena (2012). Gestión de la innovación y nuevas estrategias de investigación y difusión del fondo documental artístico. Gijón: Trea.

Seus webs dels projectes

Art Project. <<http://www.google.com/culturalinstitute/about/artproject/> (<<http://www.google.com/culturalinstitute/about/artproject/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Carta arqueològica de Barcelona. <<http://cartaarqueologica.bcn.cat> (<<http://cartaarqueologica.bcn.cat>) >. [Consulta: 07/10/2013].

CCCBLab. <<http://blogs.cccb.org/lab/> (<<http://blogs.cccb.org/lab/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Giromus. <<http://giromus.cat/> (<<http://giromus.cat/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Museu Nacional d'Art de Catalunya. <<http://www.mnac.cat> (<<http://www.mnac.cat/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Museus en línia. <<http://museusenlinia.gencat.cat/> (<<http://museusenlinia.gencat.cat/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Padicat. L'arxiu web de Catalunya. <<http://www.padicat.cat/> (<<http://www.padicat.cat/>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Viquiprojecte:ICUB. <<http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:ICUB> (<<http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:ICUB>) >. [Consulta: 07/10/2013].

Xarxa de Museus Locals. <http://www.diba.cat/web/opc/default_xml (<http://www.diba.cat/web/opc/default_xml) >. [Consulta: 07/10/2013].

Data de recepció: 26/07/2013. Data d'acceptació: 8/10/2013.

Paraules clau

Qualitat dels serveis; Museus; Col·leccions de museus; Internet; Catalunya

Citació recomanada

Badell, Joan Isidre; Térmens Graells, Miquel (2013). «Iniciatives de difusió de qualitat a Internet dels museus i les col·leccions museogràfiques de Catalunya». BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació, desembre, núm. 31. <<http://bid.ub.edu/31/badell1.htm>> [Consulta: 15-01-2014].

Paraules clau

Qualitat dels serveis; Museus; Col·leccions de museus; Internet; Catalunya